

Aktualno iz Podnebne pisarne – junij 2025

Dr. Vlasta Krmelj, županja Občine Selnica ob Dravi, ki je tudi občina članica naše skupnosti, je v preteklih tednih **prejela prestižni enoletni naziv ambasadorke Evropskega podnebne pakta** (ang. *European Climate Pact Ambassador*). Priznanje podeljuje Generalni direktorat Evropske komisije za podnebne ukrepe (DG CLIMA) vsem posameznikom, ki si s svojim delovanjem prizadevajo za ozaveščanje, navdihovanje in spodbujanje ukrepov za boj proti podnebnim spremembam v svojih skupnostih in širše po Evropi. Dodatne informacije o vlogi ambasadorjev si lahko preberete na [tej povezavi](#).

SOS se je 11. junija 2025 udeležila [delavnice](#) »**Od vizije do prakse – Misije EU za podnebno odpornost in pametna mesta**«, na kateri so bili izpostavljeni ključni izzivi in priložnosti za občine pri uresničevanju evropskih podnebnih in razvojnih misij. V ospredju je bil projekt **HARMONMISSIONS**, ki si prizadeva za boljše usklajevanje evropskih misij v Podonavski regiji ter razprava o vlogi lokalnih skupnosti pri blaženju in prilagajanju na podnebne spremembe. SOS je na delavnici predstavil delovanje **Podnebne pisarne in aktualne aktivnosti v podporo občinam**. Posebej je bila poudarjena potreba po povezovanju različnih deležnikov in razvoju lokalno prilagojenih rešitev, hkrati pa tudi ovire, s katerimi se občine soočajo. To so predvsem omejeni viri financiranja in administrativna zahtevnost projektov. Dogodek potrjuje, da so občine ključni akterji pri izvajanju evropskih misij, uspeh pa je možen le ob večji podpori in sodelovanju na vseh ravneh.

Z vami delimo brošuro z naslovom **Podporno orodje za prilagajanje mest**, ki smo jo za potrebe občin in regij v sklopu delovanja Podnebne pisarne prevedli v Slovenščino. Dokument je objavljen na podstrani SOS »[Za Podnebje](#)« kot atraktivna [digitalna brošura z listanjem](#) (ang. *FlippingBook*). Vsebinsko obsega potrebne korake za prilagajanje in sicer za pripravo temeljev na poti prilagajanja, oceno podnebnih tveganj in ranljivosti, opredelitev možnosti za prilagajanje, oceno in izbor možnosti prilagajanja, izvajanja prilagajanje ter spremljanje in vrednotenje samega prilaganja.

[Predlog Podnebnega zakona](#), ki ga je junija 2025 sprejela **Vlada RS**, predstavlja strateški korak k dolgoročni podnebni varnosti in razvoju Slovenije. Za občine prinaša pomemben okvir za načrtovanje in izvajanje ukrepov za zmanjševanje emisij ter prilagajanje na podnebne spremembe, ob tem pa spodbuja pravičen prehod na vseh ravneh – od lokalne do nacionalne. Zakon vključuje obveznost priprave regionalnih akcijskih načrtov, večjo vlogo Podnebnega sveta, sistem za spremljanje napredka in usmerja podporo iz Podnebnega ter Socialnega sklada. Pri tem občinam odpira priložnosti za dostop do sredstev, sodelovanje v strateških dokumentih in krepitev odpornosti naselij, hkrati pa poudarja povezovanje različnih sektorjev in učinkovito upravljanje sredstev za skupno podnebno prihodnost.

Severno Primorska (Goriška) regija je kot druga v Sloveniji sprejela celostno [Strategijo prilagajanja na podnebne spremembe](#), ki jo je oblikovalo **vseh 13 občin v sodelovanju s strokovnjaki in razvojnimi agencijami**. Strategija vključuje konkretne, lokalno prilagojene ukrepe za zmanjšanje podnebne ranljivosti v ključnih sektorjih, kot so prostor, zdravje,

turizem, infrastruktura in naravne nesreče. Predstavlja dober zgled za druge občine, saj dokazuje, da je s skupnim pristopom mogoče oblikovati učinkovite rešitve in pridobiti dostop do evropskih sredstev za njihovo uresničevanje.

SOS podpira **kampanjo Ministrstva za naravne vire in prostor**, ki [spodbuja občine in prebivalce k večji pripravljenosti na poplave in plazove](#). Zaradi podnebnih sprememb so ti pojavi vse pogostejši in ogrožajo velik del slovenskega ozemlja. Ključno je, da občine s premišljenim prostorskim načrtovanjem in preventivnimi ukrepi prispevajo k večji varnosti naselij. MNVP je v ta namen vzpostavilo spletno stran z uporabnimi informacijami, priporočili in orodji za krepitev lokalne odpornosti.

V okviru projekta **LIFE4ADAPT**, v katerem sodeluje tudi SOS, poteka **fotografski natečaj »Človek in podnebne spremembe 25«**, ki je namenjen prikazu vplivov podnebnih sprememb na življenje ljudi v Sloveniji. V zvezi s tem Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo vabi vse občane, ljubitelje in profesionalce, da s svojimi fotografijami prispevajo k ozaveščanju o podnebnih izzivih, ki zadevajo tako podeželje kot mesta, kmetijstvo, turizem, šport in druga področja vsakdanjega življenja. Fotografije morajo biti posnete v Sloveniji v zadnjih petih letih, rok za oddajo pa je 31. avgust 2025. Več informacij in navodila za prijavo na natečaju so dostopna na spletni strani [Samo1planet](#).

V okviru projekta **»Prilagajanje naselij na podnebne spremembe«** je v sredini junija potekal [uvodni sestanek](#) projektnih partnerjev in občin, katerih naselja so bila izbrana za testiranje in pripravo priporočil za prostorsko načrtovanje, ki bo prilagojeno podnebnim spremembam. V testiranje za pripravo tovrstnih priporočil so vključene občine **Izola, Logatec in Gornja Radgona**. V navedenih občinah bo jeseni potekalo preverjanje pilotnih območij s pomočjo delavnic in terenskega ogleda. Priporočila bodo obravnavala teme, kot so notranji razvoj naselij, trajnostno upravljanje z vodo, zelene površine, mikroklima in trajnostna mobilnost. **Zaključni priročnik, v katerem bodo zbrana priporočila**, ki lahko v bodoče postanejo ali se oblikujejo v prostorske ukrepe, bodo namenjena v prvi vrsti sodelujoči občinski upravi in prostorskim načrtovalcem, ki se v luči vse bolj pogostih in intenzivnejših posledic podnebnih sprememb srečujejo z izzivi v prostorskem načrtovanju. Priročnik bo pilotnim in vsem drugim zainteresiranim občinam predstavljen **februarja 2026**. O dogodku, ki bo objavljen med drugim na spletni strani SOS, bodo občine obveščene pravočasno.

Za **dobro prakso** tokrat izpostavljamo navdihujoč primer o tem, kako lahko mesta in kraji z uporabo na naravi temelječih rešitev (*ang. Nature-based Solutions*) povečajo odpornost na podnebne spremembe. V ta namen predstavljamo modro-zelena infrastrukturo iz projekta [BEGIN](#) (*ang. Blue-Green Infrastructure through Social Innovation*), ki je med letoma 2017 in 2021 potekal v okviru programa Interreg North Sea Region. V projektu, pri katerem je sodelovalo deset evropskih mest, je mesto Enschede na Nizozemskem uspešno **prenovilo dele urbanega prostora z izvedbo modro-zelene infrastrukture**. V ta namen so uredili zelene zadrževalnike meteornih voda, cestne robove z zelenimi pasovi ter zelene jarke in senčne pasove, ki poleg zadrževanja vode omogočajo rekreacijo, izboljšujejo kakovost bivanja ter prispevajo k hlajenju mestnega prostora v obdobju vročinskih valov. Posebnost projekta je bil poudarek na **družbenih inovacijah**. V sam proces načrtovanja in upravljanja ukrepov so bile vključene

lokalne skupnosti, prebivalci in drugi deležniki, kar je povečalo učinkovitost izvedenih rešitev in dolgoročno vzdržnost vzpostavljene infrastrukture. Mestne uprave so pri tem sodelovale z znanstvenimi institucijami in zainteresirano javnostjo, kar je omogočilo oblikovanje večnamenskih in prilagodljivih rešitev, primernih za različna lokalna okolja. Eden od rezultatov projekta je tudi **praktični priročnik, namenjen občinam**, ki želijo modro-zelene pristope vključiti v svoje razvojne strategije. **Ta primer je še posebej uporaben tudi za slovenske občine, saj je zasnova ukrepov prenosljiva v manjša mesta in podeželske kraje.** Praktične rešitve so stroškovno dostopne, prostorsko prilagodljive in pogosto nadgrajujejo obstoječe ureditve, kot so parki, šolska dvorišča ali obcestne površine. Projekt znova kaže, da se lahko s povezovanjem prostorskega načrtovanja, vključevanjem prebivalcev in naravnimi rešitvami učinkovito uspešno odzovemo na izzive, kot so poplave, suša in vročinski valovi, hkrati pa ustvarimo prijetnejše, varnejše in bolj zdravo bivalno okolje. Slovenske občine lahko v teh pristopih najdejo navdih za oblikovanje celovitih in trajnostnih rešitev, ki bodo kos podnebnim spremembam in podprte z aktivnim sodelovanjem lokalnih skupnosti.